

Για ένα νομοσχέδιο που αποσύρθηκε για να επανέλθει και ένα πρόβλημα που παραμένει.

Ας ξεκινήσουμε με την παραδοχή ότι το ζήτημα της σχέσης μας με τα ζώα συντροφιάς δεσποζόμενα και αδέσποτα, αλλά και του ρυθμιστικού ρόλου που καλείται να έχει το κράτος θα έπρεπε να έχει απασχολήσει τον κλάδο μας εδώ και χρόνια και να υπάρχουν διατυπωμένες και σαφείς θέσεις που να ορίζουν και τους άξονες των διεκδικήσεων μας. Παρόλα αυτά έστω και με την αφορμή του αποσυρθέντος Ν/Σ είναι μια καλή ευκαιρία να ασχοληθούμε με το ζήτημα αναγκαστικά και δυστυχώς, υπό το πρίσμα των διατυπωμένων προθέσεων της κυβέρνησης.

Η πρόσφατη απόπειρα από πλευράς Κυβέρνησης να ασχοληθεί με το χρόνιο πρόβλημα των αδέσποτων ζώων αλλά και γενικότερα της ευζωίας των ζώων συντροφιάς, τουλάχιστον σε νομοθετικό επίπεδο, έφερε στην επιφάνεια τις εξίσου χρόνιες παθογένειες που συνέβαλλαν στην αποτυχία επίλυσης του. Δυστυχώς επιχειρεί να αντιμετωπίσει το ζήτημα εισάγοντας ακόμα περισσότερες παθογένειες και φέρνει τομές που αλλάζουν προς το χειρότερο συνολικά τόσο την σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τα ζώα συντροφιάς, αλλά και τις συνθήκες εργασίας των κτηνιάτρων.

Πιο συγκεκριμένα είναι ίσως η πρώτη φορά που η επιλογή να έχει κανείς ζώα συντροφιάς σταματάει να αποτελεί δικαίωμά αλλά αποτελεί κάποιου είδους προνόμιο για το οποίο θα πρέπει να πληρώνεις συστηματικά στο κράτος. Για να μπορέσει να στοιχειοθετηθεί αυτή η επιλογή εισάγεται και εδώ η «επιτυχημένη» ρητορική περί ανταποδοτικότητας για τις υποδομές (?) του κράτους που απολαμβάνει ένας κάτοχος κατοικιδίου Ζ/Σ. **Ακόμα χειρότερα ο κάτοχος Ζ/Σ και δη αυτός που είναι τυπικός με την βασική του υποχρέωση σήμανσης και καταγραφής του ζώου του, θεωρείται εκ προοιμίου υπεύθυνος για το πρόβλημα των αδέσποτων. Πρώτο μέλημα δηλαδή είναι η εξεύρεση πόρων για τη διαιώνιση της σημερινής κατάστασης και όχι η λύση του προβλήματος.** Παράλληλα απαγορεύεται επί της ουσίας η διάσωση αδεσπώτων από ιδιώτη με σκοπό την υιοθεσία. Τιμωρείται η μερίδα της κοινωνίας που ήδη νοιάζεται για τα ζώα συντροφιάς, ζητώντας να καλύψουν το κόστος ενός προγράμματος που αφορά τη δημόσια υγεία.

Ακόμα σημαντικότερο είναι ότι εισάγεται και εδώ η λογική του λιγότερου κράτους και η μη αποδοχή της ευθύνης αντιμετώπισης ενός προβλήματος που αφορά το σύνολο της κοινωνίας. Θα πρέπει να είναι σαφές προς όλες τις κατευθύνσεις ότι για την επίλυση του χρειάζεται κεντρικός σχεδιασμός, εποπτεία από κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό και η απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή. Όπως και σε όλες τις αντίστοιχες περιπτώσεις (βλέπε διαχείριση απορριμμάτων, νερού κλπ. από ιδιώτες) τα αδέσποτα θα καταλήξουν να αποτελούν ένα ακόμα πεδίο κρατικοδίαιτης επιχειρηματικής κερδοφορίας που εν τέλει θα κοστίζει στο κράτος περισσότερο και θα διαιωνίζει το πρόβλημα.

Εν συνεχεία, το κράτος δεν εξετάζει τα αίτια της 15ετούς αποτυχίας της ανάθεσης των αδέσποτων στους δήμους και εμμένει στο σχήμα ο κάθε Δήμος και τα αδέσποτα του (και οι φιλόζωοι ως εκλογική πελατεία του κάθε δημάρχου). Δεν παρέχει χρηματοδότηση στους δήμους για τις υποδομές που θα χρειαστούν για την υλοποίηση του νόμου, ούτε καν για την είσπραξη των υποτιθέμενων φόρων και ανοίγει εμμέσως την πόρτα για μαζικές ευθανασίες. **Επίσης και αυτό είναι ίσως το σημαντικότερο, δεν προτείνει κάποιον αποτελεσματικό τρόπο ελέγχου της σήμανσης όλων των δεσποζόμενων αφού δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός έλεγχος και πετάει το μπαλάκι στον ιδιώτη κτηνίατρο με την επιβολή εξοντωτικών προστίμων για την περίθαλψη μη σημασμένων ζώων.**

Ο συνολικός κρατικός σχεδιασμός με αυτό το νομοσχέδιο δεν αγγίζει καμία από τις βασικές αιτίες του προβλήματος. Δεν γίνεται κανένας λόγος για την αθρόα παράνομη εισαγωγή ζώων από puppy Mills με σοβαρά προβλήματα υγείας αλλά και γενετικά προβλήματα, αλλά ούτε και για το trafficking αδέσποτων προς άγνωστους ιδιοκτήτες του εξωτερικού. Τη συμπύκνωση δηλαδή του ελληνικού προβλήματος: **πληρώνουμε για να εισάγουμε ζώα με κακή υγεία ως καθαρόαιμα και αφήνουμε άλλους να κερδοσκοπούν με την εξαγωγή αδέσποτων.** Χαρακτηριστικό της λογικής του αποσυρθέντος Ν/Σ ήταν ότι το πρόστιμο σε περίπτωση που ένα petshop δεν τηρεί αρχεία με τα ζώα που διακινεί ισοδυναμεί με το 1/6 της αξίας του προστίμου που προβλέπεται για κτηνίατρο που περιθάλπει μη καταγεγραμμένο ζώο και περίπου ίδιο με το κόστος αγοράς ενός σκύλου από petshop. Τέλος δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για τον έλεγχο της μαζικής παράνομης εισαγωγής κουταβιών που φτάνουν στην χώρα μας με τις χειρότερες συνθήκες μεταφοράς.

Συνεχίζοντας, σχετικά με το μέτρο της υποχρεωτικής στείρωσης, αρχικά πρέπει να γίνει κατανοητό ότι πρόκειται για μια προληπτική χειρουργική επέμβαση που δεν ενδείκνυται για όλα τα ζώα αλλά είναι μία επέμβαση που γίνεται για λόγους ευζωίας του ζώου, για να αποτρέψει κινδύνους, για να διευκολύνει τη συμβίωση. Για κανένα λόγο δεν μπορεί να είναι το αποτέλεσμα διοικητικής επιβολής με σκοπό την αποφυγή προστίμου το οποίο προτείνει το νομοσχέδιο για όσους θεωρούν ότι δεν θέλουν ή δεν πρέπει να επέμβουν στο ζώο τους. Με αυτό το μέτρο είναι και πολύ πιθανό να αυξηθούν οι εγκαταλείψεις ζώων.

Σε αυτό το σημείο είναι χρήσιμο να αναμετρηθούμε με την πραγματική διάσταση και χρησιμότητα του εθελοντισμού και των φιλοζωικών σωματείων, χωρίς να μπαίνουμε σε δίκη προθέσεων, αλλά σίγουρα ασκώντας μια απαραίτητη κριτική. **Αρχικά, για την θέση μας απέναντι ή δίπλα στην οργανωμένη κυρίως φιλοζωία, θα πρέπει να γίνει σαφές ότι στον βαθμό που η επίλυση του προβλήματος των αδέσποτων και της ευζωίας των δεσποζόμενων είναι ζήτημα δημόσιου ενδιαφέροντος και ευθύνη για τη δημόσια υγεία, τη δυνατότητα επίλυσης του έχει μόνο το κράτος. Συνεπώς πραγματικά μάχιμη φιλοζωία μπορεί να είναι αυτή που πάνω απ' όλα διεκδικεί από το κράτος να αναλάβει τις ευθύνες του. Από την άλλη η αποδοχή ότι το κράτος δεν μπορεί άμεσα να λύσει το πρόβλημα, άρα θα πρέπει να πιέζονται οι ιδιώτες κτηνίατροι να προσφέρουν εθελοντικά την εργασία από την οποία βιοπορίζονται ή να φτιάχνονται αυτοσχέδια καταφύγια ζώων και να αναλαμβάνονται πρωτοβουλιακά και χωρίς σχεδιασμό το τάισμα και η χορήγηση φαρμάκων, όχι μόνο δεν λύνουν το πρόβλημα αλλά επιτρέπουν και στο κράτος την αποποίηση των ευθυνών του και στην πραγματικότητα το διαιωνίζουν.** Να σημειώσουμε ότι σε καμία περίπτωση δεν υποτιμούμε την πρόθεση και την δυνατότητα προσφοράς του καθενός που ενδιαφέρεται για τα αδέσποτα άλλα πρέπει κάποια στιγμή να καταλάβουμε ότι αν δεν γίνεται με συγκεκριμένο και συστηματικό τρόπο, δυστυχώς δεν έχει αποτελέσματα.

Για το ζήτημα του εθελοντισμού των κτηνιάτρων ισχύουν περίπου τα αντίστοιχα. Δεν είναι δυνατόν σε μία περίοδο πλήρους υποστελέχωσης και απαξίωσης των δημόσιων κτηνιατρικών υπηρεσιών αλλά και δυσπραγίας του ιδιώτη κτηνιάτρου (λόγω τις γενικότερης οικονομικής κατάστασης) να προτείνεται η εθελοντική στείρωση αδέσποτων ζώων χωρίς πρώτα και κύρια να διεκδικείται, μαζί με τους συναδέλφους από το δημόσιο, να αναληφθούν οι κρατικές ευθύνες και επί της ουσίας να βοηθάς ή και να αθρώνεις δήμους που θέλουν να αποφύγουν την διενέργεια των προγραμμάτων και βρίσκουν διέξοδο σε ένα πρόγραμμα εθελοντικών στείρωσεων. Τέλος, δεν μπορεί να μην λαμβάνεται υπ' όψιν ο εξαναγκασμός στην ουσία συναδέλφων να συμμετέχουν στα προγράμματα αυτά υπό τον φόβο της δημόσιας διαπόμπευσης από τις φιλοζωικές της περιοχής τους.

Κάποια βασικά βήματα στην σωστή κατεύθυνση κατά τη άποψή μας θα ήταν:

- Η απαγόρευση των εισαγωγών ζώων για κάποιο χρονικό διάστημα μέχρι να αποσυμφορηθεί το πρόβλημα των αδέσποτων.
- Η θέσπιση κινήτρων για την υιοθέτηση αδέσποτων ζώων (όπως η έκπτωση στα δημοτικά τέλη για ορισμένο διάστημα). Η φορολόγηση της αγοράς ζώων από εκτροφείς και ο έλεγχος από τα στοιχεία της βάσης δεδομένων για τις μαζικές υιοθεσίες σε κατοίκους εξωτερικού.
- Η ανάθεση της διαχείρισης των αδέσποτων στην αποκεντρωμένη διοίκηση που θα αναλάβει το σχεδιασμό, τη χρηματοδότηση και τον έλεγχο των πόρων των δήμων που θα διατίθενται για την εφαρμογή προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων. Άμεση καταγραφή αδέσποτων και δεσποζόμενων ζώων και αντίστοιχη χρηματοδότηση ανάλογα με τις ανάγκες από την περιφέρεια.
- Άμεση πρόσληψη κτηνιάτρων και προσωπικού για να στελεχώσουν κτηνιατρεία και συνεργεία περισυλλογής και φροντίδας που θα εφαρμόζουν τα προγράμματα και θα ασχολούνται αποκλειστικά με τα αδέσποτα.
- Να οριστεί η κακοποίηση και να περιλάβει τους συλλέκτες και τις περιπτώσεις ζώων που στερούνται κτηνιατρική φροντίδα. Κομμένες ουρές και αυτιά να αποτελούν αποδεικτικά κακοποίησης.
- Να γίνει υποχρεωτική η καταγραφή της αναπαραγωγικής κατάστασης κάθε σκύλου από τον κτηνίατρο που συνεργάζεται ο κάθε ιδιοκτήτης, η οποία θα αναρτάται στη βάση δεδομένων και θα λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα όταν υπάρχουν γέννες (μικροτσιπ στα κουτάβια).
- Η γενίκευση της χρήσης διαβατηρίου, ως μέσου καταγραφής της κατάστασης υγείας του ζώου μάλλον δεν έχει προηγούμενο και αποτελεί επιπρόσθετο άσκοπο κόστος για τον ιδιοκτήτη. Αντίθετα θα πρέπει να προταθεί ένα πρότυπο βιβλιαρίου που με τη διπλή εγγραφή AM κτηνίατρου που το εκδίδει και αριθμού m/c το οποίο να είναι το μοναδικό και έγκυρο πιστοποιητικό υγείας του ζώου.
- Σε ότι αφορά τη σήμανση των ζώων: Να γίνει πραγματικά υποχρεωτική η ηλεκτρονική σήμανση με αύξηση του προστίμου σε όσους δε συμμορφωθούν και εντατικούς ελέγχους ανά δήμο.
- Υπεύθυνοι οι κτηνίατροι για την εφαρμογή της σήμανσης και της καταγραφής, για την ενημέρωση των ιδιοκτητών αλλά όχι για το ρόλο του αστυνομικού. Δεν είναι δυνατόν να στερείται κτηνιατρικής περίθαλψης ένα ζώο που χρήζει ιατρικής φροντίδας.

Κλείνοντας θα πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας και να φροντίζουμε να επικοινωνούμε αποτελεσματικά και στην κοινωνία ότι βασικότερη ίσως προστασία για τα ζώα συντροφιάς είναι η διασφάλιση της δημόσιας υγείας. Για να το πούμε πιο απλά: να μην φοβάται ο κόσμος ότι θα κολλήσει κάτι από τα ζώα του. Ας αναλογιστούμε για παράδειγμα πόσο χειρότερη ήταν η θέση των κατοικίδιων σε παλιότερες εποχές με τον υπαρκτό φόβο της λύσσας και του εχινόκοκκου. Συνεπώς γίνεται εύκολα αντιληπτή και η προσφορά των κτηνιάτρων αλλά και η σημασία της εξώστρεφης παρουσίας μας που πρέπει να είναι αποτέλεσμα ανοιχτών διαδικασιών και συμμετοχής όλων των συναδέλφων και όχι κλειστών κύκλων εκλεγμένων αλλά και αυτόκλητων εκπροσώπων.

Μάιος 2018

ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

<http://www.emvolimo.gr/>

<https://www.facebook.com/arpaktin>